

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۳۰ اگست ۲۰۲۲

یونس نگاه

عبدالاحد مومند و عقبماندگی افغانستان

امروز سالگرد سفر عبدالاحد مومند به فضاء بوده است. آقای مومند به تاریخ ۲۹ اگست ۱۹۸۸ همراه با دو تن دیگر از شوروی برای نه روز به فضاء رفته بود. این سفر برای او تجربه فراموشناشدنی بوده است و افغانها نیز از داشتن هموطنی که فرصت یافته بود با پول، دانش، راکت و حمایت شوروی به فضاء برود تا امروز به خود می‌بالند. دستاورد او برای افغانستان چه بود؟ چند نکته را دستاورد او ذکر می‌کنند.

اول) او با پول کافران و سوار بر ماشین ساخت کافران چهارمین مسلمان شد که به فضاء رفت.

دوم) او با خود یک جلد قرآن را به فضاء برد و گفته می‌شود آنجا تلاوت هم کرده است.

سوم) او از فضاء به زبان پشتو با خانواده خود و رهبری دولت وقت صحبت کرده است و در نتیجه پشتو یکی از زبان‌هایی ثبت شده است که بالاتر از محدوده جاذبه زمین به آن سخن گفته شده است.

چهارم) او در فضاء برای دوستان شوروی‌اش جای افغانی دم کرده است.

پنجم) او تعدادی عکس از سرزمین افغانستان از آن بالا گرفته است.

در یادداشت‌هایی که تا امروز در مورد سفر او خواندم هیچ جایی گفته نشده است که او در این سفر جزء تیم علمی یا تحقیقاتی بوده باشد. زندگی او بعد از سفر هم نشان می‌دهد که ایشان آدم عالم نبوده است. او بعد از سقوط دولت نجیب به المان پناهنده شده و بر اساس یادداشتی که در سال ۲۰۱۰ در انترنیت ثبت شده، ایشان در المان محاسب است.

ناگفته نماند که آقای مومند فارغ‌پولی‌تخنیک و انجینر است. اما در امور فضائی غیر از حضور فزیک در یک سفر فضائی، کاری نکرده است. آدم عالم وقتی به فضاء برود دستاوردهای بالاتر از گپ زدن به زبان مادری، دم کردن چای وطنی و تلاوت قرآن به یادگار می‌گذارد. این کمبود به آقای مومند نه بلکه به جایگاه افغانستان میان اقمار شوروی بر می‌گردد، و این‌که اگر ملتی صاحب علم و تکنالوجی نباشد، حتی اگر به یخن ابرقدرتی چون شوروی یا امریکا سنجاقش کنید، مهره تزئینی و بار دوش می‌ماند.

از عبدالاحد مومند و آن شیوه‌ای که یک افغان به فضاء رفته است، درس عبرت بگیریم. وطن عقب‌مانده و کشور فاقد مراکز تحقیق، فابریکه، لابراتوار و دانشگاه‌های معتبر، افتخار ندارد. فروپاشی نظام‌ها و دولت‌های افغانستان نیز ریشه در همین بی‌علمی و عقب‌ماندگی دارد. در بیست سال گذشته هم افغانستان زنگوله گردن امریکا بود. آدم‌های لوکس بسیاری بالا و پائین می‌شدند، کنفرانس‌های بسیاری به نام افغانستان برگزار می‌شد، پریزنیشن‌های فراوان با ارقام و اعداد دل‌خوش‌کن دست‌به‌دست می‌گردید و گروهی از جوانان و پیران در ارگ و اطراف صندوق‌های دالر کمکی، احساس فیلسوفی و دانشمندی می‌کردند. اما حال که امریکا زنگوله را دور انداخته، می‌بینید که مملکت پر از پقانه بوده است.

مردم عقب‌مانده افتخار ندارند.